

REVISTA MUSICAL CATALANA

Concerts, Crítica

Fi de festa de l'OBC amb un Bernstein monumental i sacríleg

Redacció on 6 juny, 2016 / Comments closed

© Zircus Foto

TEMPORADA OBC. Cor Lieder Càmera. Cor Madrigal. Cor de Teatre. Cor Infantil Amics de la Unió. William Dazeley, baríton. Bernat Rosés, nen solista. Dir.: Clarck Rundell. *Missa* de Leonard Bernstein. **L'AUDITORI. 28 DE MAIG DE 2016.**

Per Xavier Chavarria

Magnífic final de temporada el que ens brindà l'OBC el darrer cap de setmana de maig, amb una obra monumental i sorprenent que mai no havia sonat abans a la ciutat de Barcelona, la *Missa* de Leonard Bernstein (només en recordem la versió de fa ben bé deu anys al Festival de Peralada), que va generar una assistència de públic excepcional i un altíssim grau de satisfacció entre els assistents. Per tant, èxit per a L'Auditori en tots els sentits, i també en el resultat musical. Remarcable també l'eficiència i la celeritat amb què els responsables de l'Orquestra van resoldre la sobtada i misteriosa indisposició del director titular, Kazushi Ono, que havia de dirigir els tres concerts del cap de setmana i que quaranta-vuit hores abans del primer va cancel·lar per problemes de salut: li desitgem una ràpida recuperació. El substitut no hauria pogut ser millor: el britànic Clarck Rundell, director experimentat i versàtil, expert en música contemporània i coneixedor de l'obra de Bernstein, va superar el repte amb molta eficàcia, amb un domini absolut de la situació i una gestió excel·lent dels recursos instrumentals i vocals que tenia davant: ningú no hauria dit que aquest home només va tenir un sol assaig d'una obra complexa i colossal de cent vint minuts de durada, amb els quatre cors (un d'ells infantil), dos solistes i una orquestra de més d'un centenar de músics que contenia reforços de l'ESMUC i músics convidats. Això també parla molt bé de la preparació de tots aquests efectius i del seu grau d'implicació, elements que van contribuir indiscutiblement a un resultat final admirable.

La *Missa* de Leonard Bernstein, una obra composta l'any 1971 per encàrrec de Jacqueline Kennedy per a la inauguració del J. F. Kennedy Center for the Performing Arts de Washington, és un monumental i eclèctic retaule musical que barreja la paraula litúrgica de l'ordinari de la missa (i en llatí) amb textos de caràcter profà i amb un fort contingut ideològic i de protesta: aquí Bernstein ja ha abandonat la seva militància religiosa (molt present en obres anteriors i no gaire llunyanes d'aquesta) i denuncia un món de creences que ha perdut tota l'espiritualitat, fins al punt de posar en qüestió la bondat o l'existència de Déu.

Evidentment, per comprendre-la en la seva justa mesura, cal situar aquesta obra en el context històric i social que vivia Amèrica (i mig món) a final dels anys seixanta, en plena crisi d'ideals, sense referents, i amb la Guerra Freda a punt de fer esclatar el planeta. Déu començava a no pintar-hi res, en aquell món, i molts artistes, cineastes i músics proven d'expressar-ho (o busquen respostes) a través del seu art. Bernstein, juganer com sempre però ara també emprenyat, ens serveix un còctel inclassificable i irreverent que converteix una cerimònia litúrgica en teatre musical, tot combinant amb enorme destresa cançons pop amb cant gregorià, jazz i rock amb polifonia i recitats, tot ben amanit amb dosis d'actuació i teatralitat (que ha d'assumir un dels cors) vorejant el cabaret i provocant aquella mitja rialla d'estupefacció en el públic, sorprès i perplex de tot el que sent, tant dit com cantat.

Però més enllà de l'aire frívol i vitalista que transmet la música, l'obra està travessada per un sarcasme lacerant, per un sentiment de profunda frustració, per un desencany existencial que s'accentua –per contrast– amb una partitura excepcionalment vigorosa i arrauxada, i d'enorme qualitat. La civilització ha perdut el nord i va de cap a l'apocalipsi: “*Senyor: l'altre dia vaig anar a l'església... i no t'hi vaig trobar!*”, canta el baríton solista, que fa de celebrant de la *Missa*; “*Qui pot cantar el «Credo», ara? Jo ja no diré credo mai més!*”, proclama l'oficiant; “*Crec en Déu; però ell creu en mi?*”, “*Mig món s'ha ofegat, i l'altre mig neda en la direcció equivocada*”, “*Senyor, dóna'm la pau; però dóna-me-la ja, ara! Perquè si no me la dones, l'hauré de prendre per la força i amb violència, que és l'únic que funciona en aquest món on ens has col·locat!*” o “*Crec en un déu; però també puc creure en tres, en vint, i en cent déus, si ells creuen en mi! Aquest és el pacte!*”. És el Bernstein sacríleg, el Bernstein descregut i desencanyat que protesta i denuncia la decadència dels ideals, el fracàs de la humanitat però també el de les religions. L'Auditori va tenir la idea excel·lent de projectar la traducció de tots els textos de l'obra al fons de l'escenari, element fonamental per comprendre-la en la seva justa mesura, i que va enriquir la vivència del concert. I en sentir-la, no podem evitar recordar una altra obra gairebé coetània, exquisida musicalment però esfereïdora

quant a contingut, que també combina textos poètics de denúncia amb l'ordinari de la missa (en aquest cas, de difunts): el *War Requiem* de Benjamin Britten, una altra obra mestra de la música del segle XX, en la mateixa línia que la *Miss*a de Bernstein.

© Circus Foto

L'exèrcit de músics que va omplir escenari i fins i tot graderies laterals de L'Auditori va funcionar de manera impecable, sense el més mínim accident perceptible, conduït hàbilment per Rundell, que va donar a una obra tan complexa un ritme vertiginós. Els cors Lieder Càmera i Madrigal van mostrar-se sòlids i contundents en totes les seves intervencions, en un paper poc agraït però de risc i ple de paranys rítmics; semblantment, el Cor Infantil Amics de la Unió de Granollers va exhibir una gran seguretat en totes les seves intervencions i aquell timbre diàfan i brillant a què ens té acostumats; cors, tots ells, altament fiables i versàtils. Capítol a part mereixen la vintena de cantaires del Cor de Teatre, una formació especialitzada en teatre musical, integrada per veus amb fusta de solista i gran capacitat actoral, veus molt adequades a l'estil requerit en l'obra, capaços de ballar, xiular i portar el ritme a tot el cos en una actuació molt vistosa i perfectament acoblada a l'espectacle. Els cantaires d'aquest cor estaven sonoritzats individualment, però l'amplificació va ser la justa, subtil i discreta, respectuosa i en equilibri amb la resta d'efectius vocals. Cor de Teatre va fer una autèntica exhibició de capacitat actoral i vocal, en la més pura tradició del musical i amb un anglès més que acceptable.

L'OBC va tenir moments molt inspirats, com la deliciosa "Meditació" que precedeix el "Gloria", un passatge instrumental de gran bellesa, mentre que la secció de metall i els músics que reforçaven la formació, provinents de mons musicals com el jazz o el pop (guitarres, bateria...) van atorgar l'esperit adequat a una lectura molt acolorida d'aquesta sorprenent *Miss*a. Molt encertat també Bernat Rosés, cantaire del Cor Infantil de l'Orfeó Català, que va fer el paper de veu blanca requerit per Bernstein per donar el contrapunt d'esperança al discurs catastrofista de l'obra. No obstant això, la figura que aguanta tot el pes de l'obra i que fa, literalment, de mestre de cerimònies, va ser el baríton solista William Dazeley, que debutava a L'Auditori i que –també sonoritzat– va fer un paper extraordinari, de gran intensitat, amb molta força emocional i vocalment impecable. Certs passatges del seu rol, especialment en les pregàries de l'ofertori i en l'episodi final, van fer posar la pell de gallina a més d'un i van engrandir el missatge que Bernstein dispara sense pietat en aquest musical disfressat de missa. Excel·lent fi de festa, de traca i mocador, que el públic que va omplir de gom a gom L'Auditori va saber valorar i premiar amb una llarga ovació.

Share this post: [G+](#) [Like 177](#) [Tweet](#)